

Лебідь Т.
аспірантка спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна і архівна справа»
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.і.н., професор,
завідувач кафедри інформаційної та
соціокультурної діяльності ТНЕУ
Гомотюк О. Є.

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ВІННИЦІ

Ставлення до пам'яток історії і культури є показником рівня розвитку держави та зрілості громадянського суспільства. Передачі традицій, культурних цінностей поколінням сприяє самоідентифікації нації, уособлює її самобутність і має соціально-значиму функцію підтримки стабільності і сталого суспільного розвитку, інтеграції України до європейського співтовариства. Охорона культурної спадщини сьогодні визначається як пріоритетний напрям державної інформаційної політики в галузі культури. Збереження культурної спадщини є основою для реалізації політики культурної дипломатії, фундаментом багатостороннього і двостороннього культурного співробітництва та членства в міжнародних організаціях. Історико-культурна спадщина є важливим ресурсом стратегічного розвитку держави. У матеріальній культурній спадщині вагоме місце належить музеям. Музей – це скарбниця історичної, культурної спадщини суспільства та центр культурно-духовного відродження. Метою музеїв є виховання та навчання майбутніх поколінь. В юридичній енциклопедії за редакцією Ю. С. Шемшученка знаходимо таке визначення: «музей (лат. museum, від грец. – святилище муз) – установа, що збирає та експонує пам'ятки історії та культури, природничо-наукові колекції, предмети, техніку тощо» [10].

Згідно зі Статутом Міжнародної ради музеїв (ICOM), прийнятим 22-ю Генеральною Асамблеєю у Відні 24 серпня 2007 року, чинним є таке визначення: «Музей – це неприбутковий, постійний заклад на службі суспільству та його розвитку, відкритий для публіки, який набуває, зберігає, досліджує, спілкується та виставляє матеріальну та нематеріальну спадщину людства та його довілля для цілей освіти, навчання та естетичної насолоди» [5]. Відповідно до статті 1 Закону України «Про музеї та музейну справу» від 29 червня 1995 року № 249/95-ВР, музей – науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини» [1].

За своїм профілем музеї поділяються на [1]:

- природничі (антропологічні, біологічні, ботанічні, геологічні, зоологічні, мінералогічні, палеонтологічні);
- історичні (загальноісторичні, військово-історичні, історії релігії, історико-побутові, археологічні, етнографічні);
- літературні;
- художні (образотворчого, декоративно-прикладного, народного, сучасного мистецтва);
- мистецькі (театральні, музичні, музеї кіно);
- науково-технічні;
- комплексні (краєзнавчі, екомuzeї);
- галузеві тощо.

На основі об'єктів культурної спадщини, пам'яток природи, їх територій можуть створюватися музеї просто неба та меморіальні музеї-садиби [1].

Однією з візитівок м. Вінниці є Національний музей-садиба М. І. Пирогова – визначного вченого, геніального хірурга, анатома, творця воєнно-польової хірургії. Відкриття музею відбулося 9 вересня 1947 року. Експозиція музею представлена у 10 залах, музеї-аптеці та

церкві-некрополі. Музей належить до найважливіших об'єктів культурної спадщини України і займає особливе місце у внутрішньому і міжнародному туризмі. [9].

Вінницький літературно-меморіальний музей Михайла Коцюбинського – музей видатного класика української літератури, який було відкрито 8 листопада 1927 року. Експозиція музею побудована за монографічним принципом і розміщена в п'яти кімнатах меморіального будинку. Різноманітні матеріали послідовно розкривають життєвий і творчий шлях письменника, його громадську діяльність. Музейні фонди нараховують понад дев'ять тисяч експонатів, серед яких: рукописи, фотодокументи, переклади творів письменника мовами багатьох народів світу, предмети побуту та етнографії [2].

Історія Вінницького обласного краєзнавчого музею розпочалася в травні 1918 року. Першу експозицію було відкрито в травні 1919 р. на квартирі художника В. Ф. Коренєва. Нині фонди музею нараховують близько 100 тис. одиниць зберігання, серед яких – унікальна колекція золотих прикрас доби бронзи та сарматського періоду. Славиться музей нумізматичною та етнографічною збірками, колекцією зброї та мінералів [3]. Також при музеї діє бібліотека.

Філіями Вінницького обласного краєзнавчого музею є:

– Музей М. Д. Леонтовича (с. Марківка Теплицького району), відкриття якого відбулося 22 серпня 2016 року. Головною метою експозиції є уславлення видатного українського композитора, диригента, фольклориста, педагога, громадського діяча [7].

– Музей воїнів-афганців, створений 15 лютого 1993 року. Музей пам'яті воїнів Вінниччини розташований у водонапірній вежі. Експозиція складається з п'яти оглядових залів, де розміщені особисті речі загиблих, їхні листи рідним, фотографії, надіслані з Афганістану. Значне місце займають особисті речі: зброя, військове спорядження, афганські грошові одиниці, книги афганською мовою тощо [6].

– Історико-меморіальний комплекс пам'яті жертв нацизму, створений у 2011 році. Комплекс складається з двох об'єктів: території самої ставки та братської могили військовополонених і громадян окупованих німцями країн, які будували ставку. Польова ставка Гітлера «Вервольф» — одне з найзагадковіших місць в Україні часів Другої світової війни [4].

Вінницький музей «Мій край – Поділля» – єдиний український музей, який поєднує історію заснування та розвитку місцевих правоохоронних органів з історією і культурою самої Вінниччини.

Музей відкрили в 1995 році напередодні святкування 50-річчя перемоги у Другій світовій війні. Оригінальність музею полягає в спробі поєднати висвітлення історії органів внутрішніх справ з історико-краєзнавчим напрямом [8].

Музейний фонд нараховує близько 5000 експонатів, які розташовані у 10 виставкових залах.

У музеях Вінниці зберігається історична та культурна спадщина. Музейні заклади міста проводять різноманітні форми культурно-просвітницької роботи, а саме: проведення екскурсій експозиціями та виставками музеїв, читання лекцій, організація різноманітних зустрічей, проведення міжнародних конференцій, науково-дослідної роботи, підготовка та підвищення кваліфікації наукових кадрів тощо.

Список використаних джерел

1. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29 червня 1995 року № 249/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>
2. Вінницький літературно-меморіальний музей Михайла Коцюбинського. URL: <http://kotsubinsky.vn.ua/about-us/> (дата звернення: 02.05.2020).
3. Вінницький обласний краєзнавчий музей. URL: <https://vinnytsia-museum.in.ua/history> (дата звернення: 02.05.2020).
4. Історико-меморіальний комплекс пам'яті жертв нацизму. URL: <https://vinnytsia-museum.in.ua/branches/memorial-complex/memorial-complex> (дата звернення: 02.05.2020).
5. Міжнародна рада музеїв ICOM. URL: <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/> (дата звернення: 02.05.2020).

6. Музей воїнів-афганців. URL: <https://vinnytsia-museum.in.ua/branches/afghan-war-soldiers-museum>(дата звернення: 02.05.2020).
7. Музей М. Д. Леонтовича. URL: <https://vinnytsia-museum.in.ua/branches/leontovych-museum>(дата звернення: 02.05.2020)
8. Музей УМВС України «Мій край – Поділля». URL: <https://www.townpass.com.ua/uk/interesting/gostyam-goroda/muzej-umvd-ukrainy-moy-kraj-podolye>(дата звернення: 02.05.2020).
9. Національний музей-садиба М. І. Пирогова. URL: http://www.pirogov.com.ua/pro_muzej_ua.htm(дата звернення: 02.05.2020).
10. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін. Київ : Українська енциклопедія, 1998. URL: <https://leksika.com.ua/18480527/legal/muzej>

Ліщак Р.

*студентка III курсу
факультету міжнародних відносин
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки
Науковий керівник: к.п.н, доцент кафедри
міжнародних відносин та регіональних студій СНУ
Вознюк Є. В.*

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ МОЛОДІЖНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Проблема трудової міграції молоді – одна із найбільш актуальних у нашій державі. Вона потребує глибокого аналізу та рішучих дій з боку законодавчої та виконавчої влади. Добре відомо, що в Україні сформувався великий контингент осіб, для яких трудова міграція є основним видом зайнятості й основним джерелом доходів, отже, вирішення цієї проблеми має значне суспільно-політичне та соціальне значення. Трудова міграція молоді впливає на демографічну, соціальну та економічну ситуацію в Україні [5].

Серед основних причин, що змушують українську молодь шукати кращого життя, є економічні. Зокрема, це низький рівень заробітної плати, значні масштаби безробіття, нестабільність розвитку економіки [4].

У 90-х роках ХХ ст., люди почали їздити за кордон спочатку не на довгі терміни, а далі побачили можливість працевлаштування, що давало їм гідний заробіток. Зараз виросло уже покоління дітей, батьки яких були заробітчанами. І, відповідно, багато хто з них теж мігрував до батьків. Так, тимчасові мігранти перетворились на постійних, живучи цілими сім'ями за кордоном.

Російська агресія, що спричинила економічну кризу в Україні, девальвацію гривні, зниження зарплат і так далі – все це значно вплинуло на українців у 2013–2014 роках. Але міграція – це нормальне явище для країни, яка розвивається [2].

Масова міграція української молоді за кордон може бути як негативним, так і позитивним явищем.

Позитивним бути лише у тому разі, якщо молодь виїжджає за кордон, отримує там хорошу європейську освіту, досвід життя та досвід роботи, а потім повертається в Україну. Отже, ці люди привозять у нашу країну справді потрібний європейський досвід та освіту, що працює на користь нашої держави.

Негативні наслідки настають тоді, коли наша молодь не повертається з-за кордону. Тобто наші люди отримують освіту за кордоном, а потім будь-яким способом намагаються влаштуватися там на роботу та залишаються жити. Отже, відбувається вимивання освіченої, мобільної та активної молоді. Тобто з країни їдуть справді прогресивні люди, які в майбутньому розраховують лише на себе. Вимивання таких людей ні до чого хорошого не приведе [1].

Втрата людських ресурсів – це величезна проблема для такої країни, як Україна. Адже, окрім міграційних процесів, ми зараз переживаємо і жахливий демографічний спад. І тут